

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
National Academy of Sciences of Georgia

კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი
Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts

სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი
State Language Department

თსუ მუზეუმი
TSU Museum

აკადემიკოს მზექალა შანიძისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია

International Scientific Conference Dedicated to Academician Mzekala Shanidze

მზექალა შანიძე - 100 - Mzekala Shanidze

თეზისები/Abstracts

იანვარი 16-17 January
თბილისი 2026 Tbilisi

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities
საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
National Academy of Sciences of Georgia
კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი
Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts
სახელმწიფო ენის დეპარტამენტი
State Language Department
თსუ მუზეუმი
TSU Museum

**აკადემიკოს მზექალა შანიძისადმი მიძღვნილი
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია**

**International Scientific Conference
Dedicated to Academician Mzekala Shanidze**

მზექალა შანიძე - 100 - Mzekala Shanidze

თეზისები / ABSTRACTS

იანვარი 16-17 January
თბილისი 2026 Tbilisi

საორგანიზაციო კომიტეტი:

პროფესორი დარეჯან თვალთვაძე
ასოცირებული პროფესორი ეკატერინე ნავროზაშვილი
ფილოლოგიის დოქტორი ნათია ფუტკარაძე
ფილოლოგიის დოქტორი ნინო პოპიაშვილი
ფილოლოგიის დოქტორი ივანე მჭედელაძე

Organizing Committee:

Professor Darejan Tvaltvdze
Associate Professor Ekaterine Navrozashvili
Doctor of Philology Natia Putkaradze
Doctor of Philology Nino Popiashvili
Doctor of Philology Ivane Mtchedeladze

© ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2026
© Ivane Javakhishvili Tbilisi State University Press, 2025

ISBN 978-9941-36-462-4

დალი კანდელაკი
Dali Kandelaki

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
(საქართველო, Georgia)

**ქეთევან დედოფლის მონამუშობა ევროპულ პრესაში:
1731 წლის გერმანული ჟურნალის ნარატივი¹**
**The Martyrdom of Queen Ketevan in the European Press:
The Narrative in a 1731 German Journal**

*საკვანძო სიტყვები: ქეთევან დედოფალი, საქართველო, ქრისტიანობა, ევროპული
პრესა, გერმანული ჟურნალი*
Keywords: Queen Ketevan, Georgia, Christianity, European press, German journal

¹ კვლევა განხორციელდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით [გრანტის ნომერი: GSDP - 25-294] / This work was supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG) [grant number GSDP - 25-294].

1731 წლის გერმანულ ჟურნალში „Neu-eröffnetes Welt-und Staats-Theater“ დეტალურადაა აღწერილი ქეთევან დედოფლის წამებისა და სიკვდილის ისტორია, რომელიც 1624 წელს შაჰ-აბასის კარზე მოხდა. 1725 წელს ერფურტში გამოცემული ჟურნალი პოლიტიკურ-ისტორიულ პერიოდულ გამოცემას წარმოადგენდა, რომელიც მკითხველს აცნობდა ევროპასა და მსოფლიოში მიმდინარე სახელმწიფოებრივ, სამხედრო და დიპლომატიურ ამბებს. გამოცემა განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდა იმ რეგიონებს, სადაც იკვებებოდა დიდი იმპერიების ინტერესები, ხოლო კავკასია ამ თვალსაზრისით უნიკალურ სტრატეგიულ ადგილს წარმოადგენდა. დღეს ეს ჟურნალი წარმოადგენს მნიშვნელოვან წყაროს XVIII საუკუნის ევროპული საზოგადოებრივი აზრისა და პოლიტიკური შეხედულებების შესწავლისათვის.

ქართველი დედოფლის წამების ისტორია ჟურნალში განსაკუთრებული სიმწვავეთ არის აღწერილი. ტექსტი მკითხველს აწვდის არა მხოლოდ ფაქტობრივ ინფორმაციას, არამედ ემოციურ-დრამატულ სურათსაც. ისტორიას თან ახლავს ირანის ძალადობის მკვეთრი კრიტიკა და ქრისტიანული სამყაროსადმი სიმპათიის გაღვივება. წამების დეტალები აღწერილია განსაკუთრებული ბუნებრივობით. ნარკვევში ხაზგასმულია სასჯელის განსაკუთრებული სისასტიკე, რომელიც დამახასიათებელი იყო შაჰ-აბასის მმართველობისათვის. დედოფალი წარმოჩენილია, როგორც ქრისტიანული რწმენის ურყევი სიმტკიცის მაგალითი ძალადობის წინაშე. ხანგრძლივი ტყვეობისა და მრავალგზის ტანჯვის მიუხედავად, ქეთევანმა მტკიცედ განაცხადა უარი სარწმუნოების შეცვლაზე. მიუხედავად შუამდგომლობებისა, მათ შორის მოსკოვის ელჩის თხოვნისა, შაჰმა გასცა ბრძანება მისი სასტიკი წამებით სიკვდილით დასჯის შესახებ. დედოფალი აწამეს და სასიკვდილო ქრილობები მიაყენეს; საბოლოოდ, მისი სხეული ცეცხლში ჩააგდეს. თხრობაში ეს მოვლენა წარმოჩენილია არა მხოლოდ როგორც ტრაგედია, არამედ როგორც სულიერი გამარჯვება - ქეთევან დედოფალი ქრისტიანული რწმენისადმი ერთგულებისა და თავდადების სიმბოლოდ იქცა მისი თანამედროვეებისა და შემდგომი თაობებისთვის.

ქეთევან დედოფლის წამებისა და სიკვდილის ისტორია, როგორც ის წარმოჩენილია გერმანულ ჟურნალში, ადგილობრივი ტრაგედიის საერთაშორისო მნიშვნელობის ნარატივად გადაქცევის იშვიათი მაგალითია. ამ პუბლიკაციაში მისი სახე არა მხოლოდ მტანჯველი ისტორიის მსხვერპლად, არამედ რწმენისა და სულიერი სიმტკიცის სიმბოლოდ იქნა აღქმული. ევროპული პრესის მიერ ქეთევანის ამბის გავრცელებამ ხელი შეუწყო საქართველოს წარმოჩენას ქრისტიანული აღმოსავლეთის საყრდენად, ხოლო თავად დედოფალი მკითხველთა წინაშე წარდგა როგორც ქრისტიანული გმირობის მაგალითი. სწორედ ამგვარი ინტერპრეტაციით ქეთევანის მოწამეობა გასცდა ეროვნული ისტორიის საზღვრებს და ევროპული საზოგადოებრივი აზრის ერთ-ერთ რელიგიურ-სიმბოლურ ხატად იქცა.

The history of Queen Ketevan's torture and death, which took place at the court of Shah Abbas in 1624, is described in detail in the 1731 German journal "Neu-eröffnetes Welt- und Staats-Theatrum". First published in Erfurt in 1725, this journal represented a politico-historical periodical that informed its readers about state, military, and diplomatic events occurring in Europe and throughout the world. The publication accorded particular emphasis to regions where the interests of major empires converged, with the Caucasus constituting a uniquely strategic region in this respect. Today, this journal constitutes an important source for the study of eighteenth-century European public opinion and political thought.

The story of the Georgian queen's martyrdom is recounted in the journal with exceptional poignancy. The text provides the reader not only with factual information but also with an emotionally dramatic picture. The account is accompanied by a sharp critique of Iranian violence and an appeal to sympathy with the Christian world. The details of the torture are rendered with remarkable vividness. The narrative emphasizes the particular cruelty of the punishment characteristic of the rule of Shah Abbas. The queen is portrayed as an exemplar of unwavering Christian faith in the face of violence. Despite long captivity and repeated suffering, Ketevan firmly refused to change her religion. Despite intercessions, including the plea of the Muscovite envoy, the shah ordered her cruel execution by torture. The queen was tortured and inflicted with mortal wounds. In the end, her body was thrown into the fire. In the account, this event is presented not only as a tragedy but also as a spiritual victory – Queen Ketevan became a symbol of loyalty and devotion to the Christian faith for her contemporaries and for subsequent generations.

The history of Queen Ketevan's torture and death, as it is presented in the German journal, is a rare example of how a local tragedy was transformed into a narrative of international significance. In this publication, she was perceived not only as a victim of a harrowing history but also as a symbol of faith and spiritual steadfastness. The dissemination of Ketevan's story by the European press contributed to presenting Georgia as a stronghold of the Christian East, while the queen herself appeared before readers as an example of Christian heroism. Through such an interpretation, Ketevan's martyrdom transcended the boundaries of national history and became one of the religious-symbolic icons of European public opinion.

სარჩევი/Contents

ლელა ალექსიძე/Lela Alexidze

ხედვის თეორია იოანე პეტრიწის კომენტარში პროკლეს თეოლოგიის საფუძვლებზე	3
The Theory of Vision in Ioane Petritsi's Commentary on Proclus' Elements of Theology.....	3

გიორგი ალიბეგაშვილი, იასუჰირო კოჯიმა, მამუკა ჭანტურაია/ Giorgi Alibegashvili, Yasuhiro Kojima, Mamuka Chanturiaia

ქართულ-იაპონური ლიტერატურული პარალელი.....	6
A Georgian-Japanese Literary Parallel	6

მარინა ანდრაზაშვილი/Marina Andrazashvili

წინადადების მოდუსი, იმპლიციტური უარყოფა და ტექსტი.....	9
Sentence Mode, Implicit Negation and the Text.....	9

ფატმან ანთაძე-მალაშხია/Patman Antadze-Malashkhia

ფერის ცნებისათვის სპარსულში.....	13
On the Concept of Colour in Persian	13

რუსუდან ასათიანი/Rusudan Asatiani

მორფემათა „ფუნქციური კლასტერები“ ქართულში.....	17
“Functional Clusters” of Morphemes in Georgian	17

ნარგიზ ახვლედიანი/Nargiz Akhvlediani

მცენარეთა სახელებიდან მომდინარე ტოპონიმების ერთი რიგის სტრუქტურულ-სემანტიკური ანალიზი.....	20
Structural-Semantic Analysis of a Set of Toponyms Derived from Plant Names	20

ციური ახვლედიანი, მარია ბურჩაკ-აბრამოვიჩი/Tsiuri Akhvlediani, Maria Burchak-Abramovich

საწარმოთქმო ნორმის ევოლუცია თანამედროვე ფრანგული ენის ვოკალურ სისტემაში.....	23
The Evolution of the Pronunciation Standard in the Vocal System of Contemporary French.....	23

ლევან ბებურიშვილი/Levan Beburishvili

კიტა აბაშიძე – ქართული რომანტიზმის თეორეტიკოსი.....	26
Kita Abashidze as a Theorist of Georgian Romanticism.....	26

მარინა ბერიძე/Marina Beridze

ზმნური ფორმანარმოების თავისებურებისათვის ინგილოურში (აქვს ზმნა და მისი რეფლექსები)28
For the Peculiarities of Verb Formation in Ingilo Georgian (Verb “akvs” (she/he/it has) and its Reflexes).....28

თინათინ ბოლქვაძე/Tinatín Bolkvadze

აკაკი შანიძის ენათმეცნიერული სკოლა და მზექალა შანიძის სამეცნიერო მემკვიდრეობა31
The Linguistic School of Akaki Shanidze and the Scientific Legacy of Mzekala Shanidze 31

ალექსანდრე ბოშიშვილი/Aleksandre Boshishvili

ლუარსაბ I (1527-1556), ბაგრატ III (1510-1565) და ლევანი (1518-1574) – საქართველოს საერთო ინტერესებისთვის მებრძოლი სამი მეფე33
Luarsab I (1527-1556), Bagrat III (1510-1565), and Levan (1518-1574) – Three Kings in a Struggle for Georgia’s Common Interests.....33

იამზე გაგუა, ლელა ჩოთალიშვილი, ნინო ჯორბენაძე

Iamze Gagua, Lela Chotalishvili, Nino Jorbenadze
მას: ჰომეროსის ჯადოსნური მცენარე და მისი შესაძლო ქართველური პარალელები36
მას: Homer’s Magical Plant and Its Possible Kartvelian Parallels36

ქეთევან გიგაშვილი/Ketevan Gigashvili

ლექსიკური ტრანსფორმაციები და მათი ფუნქცია ექვთიმე ათონელის მიერ ნათარგმნ ჰაგიოგრაფიულ ტექსტებში („ევსტათის ცხოვრება და წამება“, 40 „ბასილი კესარიელის ცხოვრება“)..... 40
Lexical Transformations and their Function in the Hagiographical Translations by Euthymius the Athonite (“The Life and Martyrdom of Eustathius”, “The Life of Basil the Great of Caesarea”)..... 40

იოსტ გიპერტი/Jost Gippert

დაუთარილებელი ხელნაწერების დათარიღება: პირველი ათასწლეულის ქართული კოდექსები43
Dating Undated Manuscripts: Georgian Codices of the First Millennium43

ქეთევან გოჩიტაშვილი, თამარ გითოლენდია/Ketevan Gochitashvili, Tamar Gitolendia

მმართველის კულტის ფორმირების ენობრივი განზომილება ქართულში..... 46
The Linguistic Dimension of the Formation of the Cult of the Ruler in Georgian 46

ნინო გურჩიანი/Nino Gurchiani

რელიგიური პოლიტიკა საბჭოთა საქართველოში (XX საუკუნის 20-40-იანი წლები)..... 50
Religious Policy in Soviet Georgia (1920s–1940s)..... 50

ირინე დემეტრაძე/Irine Demetradze

კუთვნილებითი ნაცვალსახელების გამოყენების რამდენიმე საინტერესო შემთხვევა ინგლისური და ქართული ენების მაგალითზე53
Several Interesting Cases of the Use of Possessive Pronouns in English and Georgian.....53

თამარ დოლიძე/Tamar Dolidze

უძველეს კულტურათა პარალელები ქრისტიანული და არქეტიპული პლასტების მიხედვით56
Parallels of Ancient Cultures According to Christian and Archetypal Layers.....56

ნათია დუნდუა/Natia Dundua

ქართული ხელნაწერების ინტეგრირება გოტინგენის ბერძნული ფსალმუნის კრიტიკულ გამოცემაში58
Integration of the Georgian Manuscripts in the Göttingen Editio Critica Maior of the Greek Psalter.....58

ეკა დუღაშვილი/Eka Dughashvili

ქართული-ბერძნული ხელნაწერი სანკტ-პეტერბურგის კოლექციიდან: ტექსტოლოგიური და კოდოლოგიური ანალიზი: ქართული და ბერძნული ტექსტების მნიშვნელობა
The Georgian-Greek Manuscript from the Saint Petersburg Collection: Textological and Codicological Analysis and the Significance of the Georgian and Greek Texts 61

ლალი ეზუგბაია, მანანა ბუკია/Lali Ezugbaia, Manana Bukia

ლაზები და ლაზური აფხაზეთში (ენობრივი ინტერფერენცია და თვითგამიჯვნა მეგრულთან მიმართებით)..... 64
Laz People and the Laz Language in Abkhazia (Linguistic Interference and Self-Distinction in Relation to the Megrelian language)..... 64

ეკა ვარდოშვილი/Eka Vardoshvili

ლიტერატურული პარადიგმები ვაჟა-ფშაველას პოეზიაში67
Literary Paradigms in the Poetry of Vazha-Pshavela.....67

რუსუდან ზექალაშვილი/Rusudan Zekalashvili

მზექალა შანიძის ნაშრომი ვაჟა-ფშაველას ენის შესახებ.....70
Mzekala Shanidze’s Study on the Language of Vazha-Pshavela.....70

ლერი თავაძე/Leri Tavadze

სამი ჰეგემონი და საქართველო: ბიზანტიის იმპერია, სასანური ირანი და დასავლეთ თურქთა ხაკანატი სამხრეთ კავკასიაში.....73
Three Hegemons and Georgia: The Byzantine Empire, Sasanian Iran and the Western Türk Khaganate in the South Caucasus 73

მანანა თანდაშვილი, მარიამ გობიანიძე/Manana Tandashvili, Mariam Gobianidze

აფორიზმების შეფასების მრავალდონიანი მოდელი დიგიტალურ რუსთველოლოგიაში.....76
A Multilevel Model for the Evaluation of Aphorisms in Digital Rustvelology76

დარეჯან თვალთვაძე/Darejan Tvaltvadze

„საქმე მოციქულთას“ ძველი ქართული თარგმანის ეფრემ მცირისეული რედაქციის ისტორიისათვის..... 80
Towards the History of Ephrem the Minor’s Redaction of the Old Georgian Translation of “The Acts of the Apostles” 80

მარინე ივანიშვილი/Marine Ivanishvili

მეფსალმუნე ქართული ენისა.....85
Psalmist of the Georgian Language85

დალი კანდელაკი/Dali Kandelaki

ქეთევან დედოფლის მონამეობა ევროპულ პრესაში: 1731 წლის გერმანული ჟურნალის ნარატივი..... 88
The Martyrdom of Queen Ketevan in the European Press: The Narrative in a 1731 German Journal..... 88

ნათია კენტიაშვილი/Natia Kentchiashvili

ქართულ რიტორიკაში ქალ ორატორთა საჯარო გამოსვლების ლექსიკური და სინტაქსური მახასიათებლების კორპუსლინგვისტური ანალიზი..... 91
A Corpus Linguistic Analysis of the Lexical and Syntactic Features of Public Speeches by Women Orators in Georgian Rhetoric..... 91

მანანა კვაჭაძე/Manana Kvachadze

„შაჰნამეს“ ქართული ვერსიებისა და თარგმანების შესახებ.....94
The Georgian Versions and Translations of “Shah-Nameh”94

ეკა კვირკველია/Eka Kvirkvelia

ჰაემეტი ლექციონარი და მისი ადგილი იერუსალიმური ლექციონარის ქართულ ტრადიციაში 98
The Haemeti Lectionary within the Georgian Tradition of the Jerusalem Rite..... 98

ეკატერინე კობახიძე/Ekaterine Kobakhidze

„ფროტათოს“, „ფროტათოსელნი“: „ქართლის ცხოვრების“ ერთი პასაჟის
განმარტებისათვის..... 100
“Phrotathos”, “Phrotathosians”: On the Interpretation of a Passage from
The Georgian Chronicles 100

ჩია-ვეი ლინ, დიეგო ლუინეტი/Chia-Wei Lin, Diego Luinetti

ქართული ოშკის ბიბლია: ეზრა როგორც სომხურიდან თარგმანი.....103
Georgian Oshki Bible Ezra as a Translation from Armenian.....103

**თამარ ლომთაძე, გიორგი გოგოლაშვილი/Tamar Lomtadze,
Giorgi Gogolashvili**

ებრაელთა ქართული, როგორც ეთნოდიალექტი და მისი ტერიტორიული
ქვედიალექტები..... 106
Judeo-Georgian as an Ethnodialect and its Territorial Subdialects 106

**მაია ლომია, რამაზ ქურდაძე, ქეთევან მარგიანი, ნინო ჭუმბურიძე/
Maia Lomia, Ramaz Kurdadze, Ketevan Margiani, Nino Tchumburidze**

დასაწყისის მზა ფორმულები ქართველურ ხალხურ ზღაპრებში: ენობრივი
და ფუნქციური ანალიზი..... 109
Ready-made Opening Formulas in Kartvelian Folk Tales: Linguistic and
Functional Analysis 109

ქეთევან მამასახლისი/Ketevan Mamasakhlisi

ღმრთისმსახურების ისტორია და ქტიტორული ტიპიკონები
საქართველოს ეკლესია-მონასტრებში 113
The History of Worship and the Founders' Typicon in the Churches and
Monasteries of Georgia..... 113

ხვთისო მამისიმედიშვილი/Khvtiso Mamisimedishvili

„ომის ციკლის“ ლექსები აკაკი შანიძის „ხევსურულ პოეზიაში“ და
მათი თავისებურება 117
Poems from the “War Cycle” in Akaki Shanidze’s “Khevsurian Poetry” and
Their Peculiarities..... 117

მარიამ მანჯგალაძე/Mariam Manjgaladze

ენობრივი პოლიტიკის დისკურსი საქართველოს პირველი დემოკრატიული
რესპუბლიკის პერიოდულ გამოცემებში 121
The Discourse of Language Policy in the Periodical Press of the First Democratic
Republic of Georgia 121

სოფიო მახაჭაშვილი/Sopio Makhatchashvili

ოსმალელი ქართველების არქეტიპები გაზეთ „დროებაში“ დაბეჭდილი
პუბლიცისტური წერილების მიხედვით (1908-1910 წ.წ.) 124
Archetypes of Ottoman Georgians According to Journalistic Letters Printed
in the Newspaper “Droeba” (1908-1910) 124

**დამანა მელიქიშვილი, ნათია ფუტკარაძე/Damana Melikishvili,
Natia Putkaradze**

ქართული ზმნის Nom-Erg-Dat-იური კონსტრუქციის კიდევ ერთი
ქვეჯგუფის გამოყოფისათვის 127
For the Separation of Another Subgroup of the Nom-Erg-Dat Construction
of the Georgian Verb 127

ნათია მიროტაძე/Natia Mirotadze

სინოპტიკური გამოცემა – კარგად დავიწყებული ძველი
(ესთერის წიგნის ძველი ქართული ვერსიების მაგალითზე)..... 133
Synoptic Edition – A Proven Tool to Represent Complicated Textual Traditions
(On the Example of the Old Georgian Versions of the Book of Esther)..... 133

ივანე მჭედელაძე/Ivane Mtchedeladze

შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის პირველი ეტაპი საქართველოში:
პოზიტივისტური ფაზა 136
The First Stage of Comparative Literary Criticism in Georgia: the Positivist Phase 136

ქეთევან ნიჟარაძე/Ketevan Nizharadze

სახელის მოხვეჭის ფენომენი რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანში“ და
მისი მიმართება სახელისა და დიდების ანტიკურ კონცეფციასთან 139
The Phenomenon of Fame in Rustaveli’s “The Knight of the Panther’s Skin”
and its Relation to the Ancient Concept of Name and Glory..... 139

თამარ ოთხმზური/Thamar Otkhmezuri

ეფრემ მცირის „ფსალმუნთა თარგმანების“ შესავლის ფიგურალურ
გამოთქმათა ინტერპრეტაციისათვის 143
Interpreting Figurative Expressions in Ephrem Mtsire’s Preface to the Georgian
Translation of the Commentaries on the Psalms 143

სალომე ოშიაძე/Salome Omiadze

„მიმართვის ჩვენებური წესი“ – მზექალა შანიძის სოციოლინგვისტური
ნარკვევის შესახებ..... 145
“Our Native Form of Address” – On Mzekala Shanidze’s Sociolinguistic Essay 145

მარიამ ორკოდაშვილი/Mariam Orkodashvili

ევიდენციალობის მრავალმოდალურობით გამოხატვა.....148
Expressing Evidentiality through Multimodality 148

ლალი ოსეფაშვილი/Lali Osepashvili

ზოდიაქოს ნიშან-სიმბოლოები შუა საუკუნეების ქართულ მხატვრობაში 151
Zodiac Signs and Symbols in Medieval Georgian Art 151

**ქეთევან რ. რამიშვილი, ელენე გიუნაშვილი/Ketevan R. Ramishvili,
Helen Giunashvili**

გრიფონები ძველ ქართულ მატერიალურსა და სულიერ კულტურაში..... 154
Griffins in the Material and Spiritual Culture of Ancient Georgia..... 154

ნანა საგანელიძე/Nana Saganelidze

მოქმედებითი გვარის ზმნური ფუძეების კუმშვისათვის ქართულში158
On the Contraction of Verbal Roots in the Active Voice in Georgian.....158

სოფიო სარჯველაძე/Sophio Sarjveladze

ექვთიმე მთაწმინდელის მიერ თარგმნილი წმინდა მენას სამი სასწაული 161
Three Miracles of Saint Menas, Translated by Euthymius the Athonite 161

მარი სიმონიშვილი/Mari Simonishvili

გივი მარგველაშვილის „კოლხი მედეა კოლხობში“ – „ხელოვნური
მკითხველის“ გააზრებისთვის.....164
Givi Margvelashvili’s “Colchian Medea on the Collective Farm” –
For Understanding the “Artistic Reader”164

ქეთევან სირაძე/Ketevan Siradze

„მიბრძანეს მათად საქებრად..“ – „ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგის ერთი
სტროფის ახლებური გააზრებისათვის168
Toward a New Reading of a Stanza from the Prologue of “The Knight
in the Panther’s Skin”168

ნესტან სულავა/Nestan Sulava

სვეტიცხოვლის „გულანის“ სტრუქტურული შედგენილობის შესახებ171
On the Structural Composition of the Svetitskhoveli “Gulani”171

მარინე ფუთურიძე/Marine Puturidze

ინკრუსტირებული ორნამენტაციის რეპრეზენტირების თავისებურება
თრიალეთის კულტურის ოქროს ყელსაბამზე 177
The Peculiarity of Representing Inlaid Ornamentation on a Gold Necklace from
the Trialeti Culture 177

თეა ქართველიშვილი/Tea Kartvelishvili

საერო ხელისუფალთა მონაწილეობა და როლი საეკლესიო ადმინისტრაციული ერთეულების (საეპისკოპოსოების) დაარსებასა და საეკლესიო იერარქების დადგენის პროცესში (აფხაზეთის საკათალიკოსო, XV-XVIII სს.) 180
The Participation and Role of Secular Authorities in the Formation of Ecclesiastical Administrative Units (Bishoprics) and in the Establishment of Ecclesiastical Hierarchies (The Catholicate of Abkhazia, 15th–18th Centuries)..... 180

მიხეილ ქართველიშვილი/Mikheil Kartvelishvili

დimitრი ყიფიანი ქართულ საბჭოთა საისტორიო აზროვნებაში.....183
Dimitri Kipiani in Georgian Soviet Historical Thought 183

ლია ქაროსანიძე/Lia Karosanidze

მზექალა შანიძე – ძველი ქართული გრამატიკული აზრის მკვლევარი186
Mzekala Shanidze as a Researcher of the Ancient Georgian Grammatical Thought.....186

თამარ ქაროსანიძე-ქირსაჩი/Tamar Karosanidze-Kirsach

პრედიკატული განსაზღვრების სემანტიკური ველი ქართულსა და თურქულში189
The Semantic Field of the Predicative Definition in Georgian and Turkish..... 189

ელისო ქორიძე/Eliso Koridze

კომპოზიტების თარგმნის სპეციფიკა თომას ბერნჰარდის რომანების მიხედვით 193
The Specifics of Translating Composites Based on the Novels of Thomas Bernhard 193

მარიამ ყამარაული/Mariam Kamarauli

ქართული ფუნქციური სიტყვების კვლევა კორპუსლინგვისტური მეთოდებით 196
A Corpus-Based Exploration of Georgian Function Words with Computational Support..... 196

ნინო შარაშენიძე/Nino Sharashenidze

ქართული ენის სასწავლო ლექსიკონის აგების პრინციპები.....199
The Principles of Compiling a Learner’s Dictionary 199

ფატი შეყლაშვილი/Pati Sheklashvili

ვაიმარის რესპუბლიკის პირველი რაიხსკანცლერი (რაიხის მინისტრ-პრეზიდენტი) ფილიპ შაიდემანი, როგორც პოლიტიკოსი (რაიხის კანცელარიის მასალების მიხედვით)..... 203

The First Reich Chancellor (Reich Minister-President) of the Weimar Republic, Philipp Scheidemann, as a Politician (According to the Materials of the Reich Chancellery) 203

ნანა შოშიაშვილი/Nana Shoshiashvili

ანთროპონიმი, როგორც ნაცნობი გარემოს შექმნის ერთ-ერთი პირობა (ი. გოგებაშვილის „Русское Слово-ს“ მიხედვით).....207
Anthroponym as one of the Conditions for Creating a Familiar Environment (According to I. Gogebashvili’s “Russkoye Slovo”).....207

დალი ჩიტუნაშვილი/Dali Chitunashvili

უცნობი პალიმპსესტიკური რვეული კერძო კოლექციიდან.....210
An Unknown Palimpsestic Notebook from the Private Collection210

ნანა ცეცხლაძე, მზია ხახუტაიშვილი/Nana Tsetskhladze, Mzia Khakhutaishvili

ზმნის რედუცირებულფუძიანი ფორმები ქართული ენის სამხრულ კილოებში 212
Reduced-Stem Verb Forms in South Georgian Dialects..... 212

ლელა ციხელაშვილი/Lela Tsikhelashvili

კვლავ კაუზატივისა და შუალობითი კონტაქტის ურთიერთმიმართებისათვის 216
Revisiting the Relationship Between Causative and Medial Contact..... 216

ლელა წიფურია/Lela Tsiphuria

ოცდამეერთე საუკუნის ბერძნული თეატრების მრავალგვარობა.....219
The Diversity of Greek Theatre in the Twenty-first Century 219

ხათუნა ჭანიშვილი/Khatuna Chanishvili

ლოცვის დრო და ადგილი (ავთანდილის ლოცვის, ილიას ლოცვისა და გალაკტიონის მზეო თიბათვისას მიხედვით).....222
Time and Place of Prayer (Based on Avtandil’s Prayer, Ilia’s Prayer and Galaktioni’s The Sun of June).....222

ლადო ჭელიძე/Lado Chelidze

რუსთველი იერუსალიმში და ადრეული რენესანსის დასაწყისი („ამის დამხატავსა შეუნდვეს ღმერთმან, ამინ“)225
Rustaveli in Jerusalem and the Beginning of the Early Renaissance (“May God Have Mercy Upon the One Who Painted This [image], Amen”)225

ანა ხარანაული/Anna Kharanauli

თარგმანის სამეცნიერო გამოცემა და მასთან დაკავშირებული
მეთოდოლოგიური პრობლემები 228
Editing the Translation and Related Methodological Problems..... 228

ელგუჯა ხინთიბიძე/Elguja Khintibidze

არეოპაგიტული კორპუსის ეფრემ მცირისეული თარგმანი –
„ვეფხისტყაოსნის“ ერთი პასაჟის უცნობი წყარო.....232
Ephrem Mtsire’s Translation of the “Areopagitian Corpus” – an Unknown Source
of a Passage in “The Knight in a Panther-Skin”.....232

**ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, დავით ქელიძე/ Nana Khotcholava-
Machavariani, Davit Chelidze**

მცენარეთა სახელები აკაკი შანიძის ხელნაწერ ბარათებში და მათი
მნიშვნელობა ქართული ნომენკლატურის ისტორიისათვის235
Plant Names in Akaki Shanidze’s Manuscript Cards and their Significance
for the History of Georgian Botanical Nomenclature235

მარიამ ხუბუნაია/Mariam Khubunaia

დროის მიმდინარეობის ტემპის ენობრივი გამოხატვა ქართულ
ხალხურ ზღაპრებში239
Linguistic Expression of the Tempo of Time Flow in Georgian Folk Tales.....239

გიორგი ჯღარკავა, დავით მაისურაძე/Giorgi Jgharkava, David Maisuradze

დალოცვისა და წყევლის ენობრივი ფორმულები როგორც საგარანტიო
კლაუზულები ქართული სამართლის ძეგლებში.....242
Linguistic Formulas of Benediction and Malediction as Guarantee Clauses
in Georgian Legal Monuments.....242

იულიან ჰაშე/Julian Hasche

დემოკრატიისა და დემოკრატიზაციის კონცეფციები ქართულ და გერმანულ
პოლიტიკურ ენაში: კონტრასტული პოლიტიკური ლინგვისტიკური ანალიზი..245
The Concepts of Democracy and Democratization in Georgian and German
Political Language: A Contrastive Political Linguistics Analysis.....245

გამოცემაზე მუშაობდნენ ნათია დვალი და მარიამ ებრალიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის გამომცემლობა

0128 თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზ. 1
1, Ilia Tchavtchavadze Ave., Tbilisi 0128
Tel 995(32) 225 04 84, 6284/6279
<https://www.tsu.ge/ka/publishing-house>

